

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. *245 I, 13/1970*

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

18-12-1969

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) *Ἰ. Γεργιός*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Ρόδου*.....
Νομοῦ *Δωδεκανησίου*.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Βασιλῆς*
Χρυσανθῆς... ἐπάγγελμα *Διδάσκαλος*.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Ἰ. Γεργιός - Ταχ. Γραμαδίου*.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον *5 μῆνες*.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Μιχαὴλ Μ. Μικρός*.....

.....
ἡλικία *80*... γραμματικαὶ γνώσεις *ἀγράμματος*
..... τόπος κατογωγῆς *Ἰ. Γεργιός - Ρόδου*
Φωτογραφία αὐτοῦ *Ερ. Γ.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *χωραὶ δι' ἀγροτικά*.....
ἔσαν χωριζόμεναι ὡς μετέωρα.....

Ἐπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Ναι, ἐνηλλάσσοντο ἐπὶ ἀποκομῆς*.....

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
ἀνῆκον ὡς τοῖς χωρικοῖς καὶ εἰς Τούρκους.....

3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ναι, χωρίζεται καὶ εἰς τέκνα αὐτοῦ*.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *γεωργίαν* ..

.. *καὶ* .. *οὐκ* .. *κτηνοτροφίαν* ..

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. *οὐκ* ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ..

.. *οὐκ* .. *υπάρχουν* .. *καρτερίσιο* ..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) .. *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;* ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ..

.. *οὐκ* .. *παιδεῖς* .. *εἰς τὸ κτήμα τῶν* ..

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .. *οὐκ* ..

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνέυρεσιν ἐργασίας ; .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* ..

.. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* ..

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* ..

.. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* .. *οὐκ* ..

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με ζωϊκὴν κόπρον βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων.....

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. το 1942

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. ἀπὸ το 1946

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ..

?ενοικιῶνται ἀπὸ τὸν τοῦ
?εμπορίου

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. <u>κεροκλή</u>	4. <u>ὑψί</u>	7.	10. <u>προσάρτημα</u>
2. <u>—</u>	5. <u>βίδα</u>	8. <u>διανομοταγία</u>	
3. <u>ἀγκυρο</u>	6. <u>κερόν</u>	9.	

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) .. ἀπὸ το 1946
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .. ἀπὸ το 1952

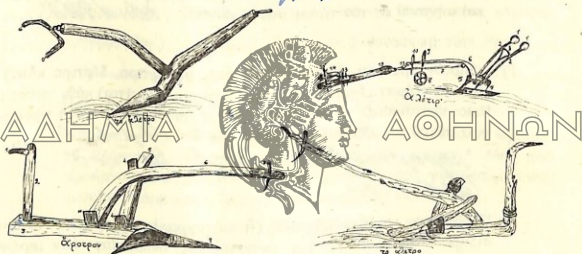
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *διεφ. τό. 1952*

5) Μηχανή ἀλωνισμού . *διεφ. τό. 1950*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ
παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *Εὐαί. χωρίοι*

γεωμορφωμάτων

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον
σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκο-
νιζόμενα ἐνταῦθα ; *φωτογραφία 2*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶ-
ται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς
ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν
ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χυρολαβή</i>	6. <i>διπλοκοιταριὰ</i>	12. <i>φωτογρ. 3</i>
2. <i>χυρολαβή</i>	7. <i>προγιγύρ.</i>	12.
3. <i>ἀγροτρο</i>	8.	13.
4. <i>πρόνι</i>	9. <i>π.μ.β.</i>	14.
5. <i>πρόνι</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

ὅ. συλ. τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἐξο-
μαί, ἔχει μιᾶς μορφῆς
σημειωτ 4

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

καὶ ἐκ ξύλου καὶ ἐκ σιδήρου

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιορθώσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.).....

σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφάϊ

πριόνι

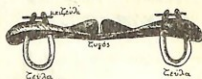

ἀρίδι

ρενί ἢ ξυλοφάϊ (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *βοεῖς, ἵπποι, ὄνοι, ἡμίονοι*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *βοεῖς δύο καὶ ὄνοι, ἵπποι, ἡμίονοι, εἰς.*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *εἶναι ἀναγκαῖος*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *φωτογραφία 5*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *φωτογραφία 5 αρ. 2*

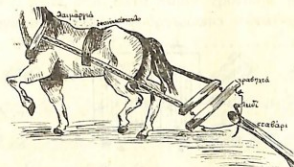
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *φωτογραφία 5 αρ. 3*

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἀπὸ παλαιότερα*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *Πρῶτα τὸ ἔνι μὲν οὐ καὶ μετὰ τὸ ἄροτρο*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

Φωτογραφία 6.

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

Παλαιότερον καὶ σήμερον ἄνδρας.

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

Φωτογραφία 6.

Γίνεται διὰ τῶν καὶ τῶν αὐτῶν.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

Ὁμοιω καὶ τῶ ξύλινου.

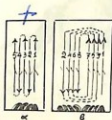
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία),

Ὁ γεωργὸς καθοδηγεῖ τὰ ζῶα με σχοινί καὶ ἅμρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

τὸ χωράφι ὀργώνετο ὡς τὸ αὐτὸ σχεδ. γράμμα
α.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, γτάμιες, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.) ;

Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα ἐγίνετο ὡς γίνεται κατὰ λωρίδας.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

ὡς χωρίζετο με αὐλακίαν

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον ;

ὡς σπορὸν τοῦ σίτου νὰ γίνεται με σκαπάνην.

ὡς σπορὸν τοῦ σίτου νὰ γίνεται με σκαπάνην.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

ἐγίνετο μετὰ τὸ ὄνι καθέτως καὶ πλαγίως.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ὡς... ἔνα... ἀμνηστία*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματόλογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

*ἐγίνοντο δύο καὶ ἓνα ἡ σπορὰ
τὸ πρῶτο ἐγίνετο ὑμαῖα εὐμαρδία
ἐγίνετο τὸ Μάϊου τὸ δεύτερον εὐδαιμονία
καὶ ἡ σπορὰ καὶ τὸ εὐδαιμονίον
ἡ δὲ ἀράκουσι*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἄνωτέρω)

*τὸ ἀφείξιμον καὶ τὸ ἀράκουσι
ἐγίνετο τὸ εὐδαιμονίον*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

ὡς ἔνα ἔτος

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ... *ὡς... ἀνωτέρω*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους;

τὸ δισάκι

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

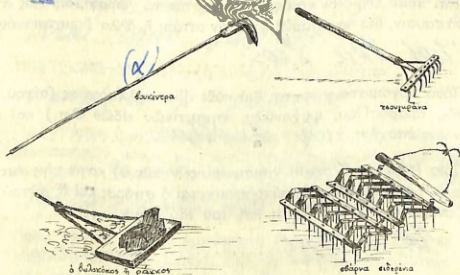
«*Η βουκέντρα ἢ μακρότερον
σημάνα. (α)*»

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *ναὶ ἢ «ρακκίωμα»*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

«*Μὲ γὰρ σκαλίδα φωτογραφία 7*»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάππα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

Η καμάρα φωτογραφία 7 καὶ 8.

Η καμίνη

Ο καμινάκι

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Η οὐμπαρ, ἡ οὐνιά, ἡ δαχλίρα
τοῦ γεωργοῦ

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Εἰς πῶς ποτὶς παλαιότερα καὶ
καὶ βλαστὰς, ὀσπρία, ὀσπρία ἢ βωορὰ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

Εἰς χωράφια με' βαούρα καὶ ἀνάμνη
ρόβη καὶ ὅτι χωράφι με' βαούρα καὶ ἀνάμνη

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν ἑσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

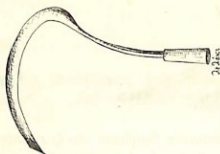
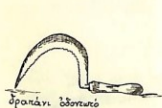
ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια
εἰς τὰ «καρδιά» καὶ «βράχας»

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *θερίζοντο*
μέ δρεπάνι μέ κόψη

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

δρεπάνι ὀδοντωτό
φωτογραφία 2

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *μέ μέν. κοδὰ*

«δρεπάνον»

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἤτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν).....

ὄμοιοματι (φωτογραφία 2)
βλ. 2

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Μ.Ε.*

ξύλο (φωτογραφία 2) βλ. 2

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *οὐ διόφρα*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *οὐκ εἰς τὴν δημητριακὴν περιφάνειαν μὲ τὰς χεῖρας εἰς ὁδοποιίαν*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο καττερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. ... *εἰς ὕψος 10 ἐκατοστῶν*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *κεφαλαί*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύνων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... *οἱ... τοῖοι οἱ θερισταὶ κοινοδοκοῦν τὰ χερόβολα*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύνων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶννται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... *κεφαλαὶ διασταυρῶνται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ χερόβολα πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν καὶ σιμα-εἶναι τὸ «χροσμί»*

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα; Πολλαχού κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

τα ζωογονημένα χεράκια
βαστάζονται με χρομιάζι

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ;

καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες = ὅχι

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομισθίον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομισθίον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἄνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὴν πληροφορίαν καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

ἡμερομισθίον ἢ με ἡμερομισθίον ἢ
μετ' ἀποκοπῆς ἢ ἀμοιβῇ ἐν χρῆματι
ἢ εἰδος ἢ εἰδος ἐπὶ εἰδος ἢ εἰδος ἢ
ἐργασίας

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

τοῦ δὲ ἔργου

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ναὶ..... τὴν 14 εἰς ἀρχὴν

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ναὶ..... «Ὁ θερισμός» καὶ

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάφον, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον

Πάνω εἰς ἓνα «ἀγκοινοῦ» ἀφίνανε
ἓνα μέρος ἀθήριστο καὶ ἀπὸ τὸν ἥλιο
ἀγκοινοῦ ἐμόθανε δι' ἑρῆς καὶ ἐνίκον
τὸ σταυρὸν

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχῶν.

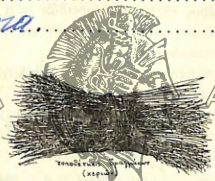
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχῶν. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Οἱ θερισταὶ χνάχουν τὸ «ἀγκοινοῦ»
καὶ μετὰ δέκουν τὰ δεμάτια
καὶ ὅπως τὸ φρωτὶ 9 καὶ 10 ἡμέρας

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὰ δεμάτιασμα καὶ ξυμὰν δ' ἀνθρώποις
 δι' ἑνὸς αὐτῶν ἐδίδοντο καὶ ἔβην
 καὶ κληρίαι· πορρὰ καὶ καὶ
 ξυμὰν καὶ τὸ καὶ χρομιά· καὶ καὶ
 αὐτὸ καὶ χρομιά ξυμὰν καὶ
 δεμάτια καὶ δεμάτια ξυμὰν με
 αὐτὰ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο;.....

Τὰ δεμάτια ἀφήνοντο εἰς τὴν
 θέσιν καὶ μετὰ ἐτοποθετοῦντο εἰς
 τὴν θέσιν καὶ τὴν θέσιν μετὰ φορᾶν
 εἰς τὴν θέσιν.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; αὐτὸ τὸ 1912

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *Γίνεται κατὰ
ἔδα. χωριέδους. ἢν ἀναίει... καὶ σαχα-
ριανὴ καὶ θορξίς Σακεμβρίου οἱ...
« χειμυνημὴς »*.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*« Ἡ ἐξαγωγή γίνεται καὶ γίνεται
μὲ σκαπάνην καὶ ἔτσι »
Σκαπτοὶ φαίνεται καὶ θάλασσα σα-
καίων (φωτογραφία) 8*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐπισημαίνεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τοῦ
χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Παραθέτονται ἢ*

*Διατροφή γίνεται μὲ σανόν καὶ ἄλλα ἔλαια καὶ
καὶ αὐτὸ γίνεται ἔτσι. Ὁ ἄχυρος τοῦ ἔλαιου
νὰν αὐτὸ τὸ ἔλαιον μὲν οἱ ἐκκοῦνται καὶ τὸ
ἔλαιον καὶ ἡ ἀμπλακὴ καὶ ἡ ἄλλη.*

- 2) Πότε θερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *Σανόν ἐκκοῦμεν μετὰ τοῦ ἄχου
τοῦ ἄχου τοῦ ὅτου.*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)
 το πόρτο εφυραίνοντο εὖ
 χωράφι
 εἰδένον εἰς ἀγρία καὶ
 μεταφέροντο εἰς ἀγρία

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλωνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

τὰ δεμάτια μεταφέροντο εἰς ἀγρία
 εἰδένον εἰς τὰ ἀγρία τοῦ χωροῦ

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς ἄγρον; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

ἔχεται
 καὶ ἔχεται
 καὶ ἔχεται

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλωνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ άλωνι;

Ναὶ
 εἰσέρχεται ἀνέκαθεν

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλωνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

τὸ ἀγρίον κατεσκευάζετο ἔξω τοῦ
 χωρίου εἰς ἄγρον

- 5) Τὸ ἀλῶνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ης ομορφύην σου εἶχον ποταπὴν ἀνδρῶν
 εἶχον ἡδονὴν σου ἡ δ' ἄρα ποῦ εἶμι ἀπὸ τοῦ
 ὕψους τῆς ἀνάμνησός σου ἡ δ' ἄρα ποῦ εἶμι ἀπὸ τοῦ

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλῶνισμα καὶ πότε λήγει ;

Αρχις. Ζουζιόου: ημεν. Α. Μ. Ζουζιόου

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀνολόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χῶματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ).....

የዐባይ ያህን ገንዘብ ሲገኝ

(цього графа 50)

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἄλωνα ἕκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ ἄλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνος: καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀγύρων).....

Εργάζομαι ως χόρτος μαζί το σπασμένο

φρον με αλοι κδαρι, εδω

6. *βενίδια* (γεωγραφία 14 βρ. 1)

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Deu vivera

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἰδὲ... ἀλάχυν ἀλωνίσοντες ἐπὶ δάχεος
τοῦ... ἀρμυροῦ.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιστοῦ στυλὸς ὑψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερὸς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

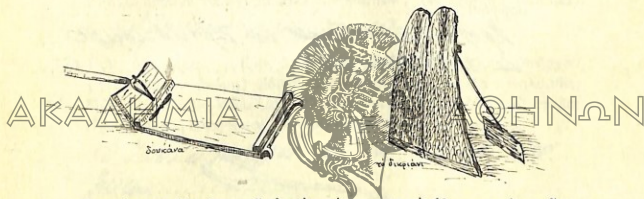
Ὁ ἀρμυροῦ... ἀλάχυν... ἐξήκοντο μετὰ
... ὅλους... ἡμιόνοισι... καὶ βόεσι... Ἰδὲ...
... μετὰ... ὁρμυροῦ... ἐπὶ δάχεος...
... ἀρμυροῦ... σχεδιαγράφημα.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὴν περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

ἔλασσοειδὲς ἢ καὶ φθ. ἀντὶ δεικνύει πρὸς
 ὡρομήνη, ὑποδύμνυ, ὡρομήνη, ὡρομήνη, ὡρομήνη
 ὡρομήνη καὶ πρὸς ὡρομήνη, ὡρομήνη, ὡρομήνη
 ὡρομήνη καὶ ὡρομήνη, ὡρομήνη, ὡρομήνη

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

ὡρομήνη καὶ πρὸς ὡρομήνη, ὡρομήνη, ὡρομήνη
 ὡρομήνη καὶ πρὸς ὡρομήνη, ὡρομήνη, ὡρομήνη

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

*Ἐφαίτε σὺς δουρὶ ἀρχίζου πρὸ 6.
διακοπὴν τὸ μεσημέρι καὶ
τὰ 12.*

12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἷς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

*Χρησιμοποιεῖται τὸ τριδίκτυον
καὶ τριδίκτυον*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
πους στάχυν ;... *καὶ τὰ δίδονται τὸ*

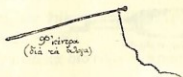
*ἐξωκίεμον ὃ γενοῦν εἰς τὸ τοῦ ἡνιόκου
ἀλάχυν ἐπὶ τοῦ ἡνιόκου καὶ τὸ γεχομένο
«δουνομάζοντα»*

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

πορὶ μὲν ἡνιόκου «δύττα»

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν .. *ἑξήκοντο μὲν α* ..

μνηματισμένη. Μὲν παρὰ τῶν α. 6-7.
μνηματισμένη.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

λέγονται «μὰ μάμα»

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἔν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστοὶ καὶ ἀγωγιάτες, οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ αἰλογὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν ..

ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ τὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα.

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

πο.χ. μόνον μὲ τὸ ζῶα καὶ συνο-
νῶν.

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *κοπάνισμα φακῆς...*

ροϊνὰ μόνον διὰ τὴν θωρορία

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπύλῳ διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ αὐροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

μόνον ἀπὸ μελῶν τῆς οἰκογενείας
καὶ οὐκ ἀπὸ ἀλλοτρίων ἀνθρώπων
διὰ τὴν θωρορία μόνον

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

*τὸ θύρον τὸν καρπὸν εἰς τὸν ἀέρος
πᾶσα καὶ εἰς τὸν ἀέρος. Μὲ τὸ
τὸ μὲν ἐξεχειρίσθη. μὲ τὸ μὲν.*

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ποι. ... εἰς τὴν ... ἔργον ...

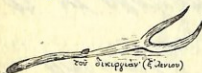
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

*μὲ τὸ γριδάκι (φωτογραφία 11
ἀρ. 1)
καὶ τὸ φιδερένιο (φωτογραφία 14
ἀρ. 2)*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

νέχα... ἑλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Μέ' ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἄμοιβῃ ;

... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἁλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...
... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα... ἐλπίμα...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἁλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἁλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

... *διὰ τὴν ξηβούλισμα καὶ καρπολώνεμα*

.....

.....

.....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Γίνεται μετὰ τὸ ρεμόνισμα διὰ

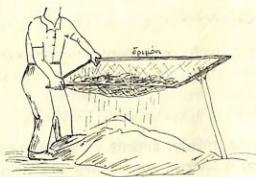
ἐνὶ ἐργασίᾳ τοῦ ζεῖλαι «ρεμόνι»

καὶ φωτογραφία ριμονιῶ ἔρ. 13.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μετὰ τὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *Συλ. Αρχ. 11*.....

*χινῶναι τὸ ξεχειρίσμα μὲ τὸ χρινὶ
 ἡγοῦ χίνη ἀπὸ δύο χυνῶναι κρατοῦν
 τὸ ρεμόνι καὶ ἔσται θινάρας ρίπτει
 τὸ βιζάρι μὲν σὺν ρεμόνι ἐκὶ οἱ
 χυνῶναι κινῶναι τὸ ρεμόνι καὶ ἔτι
 ξεχωρίζει τὸ βιζάρι ἀπὸ τὸ κουζῶ*

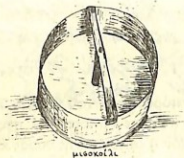
- 7) "Οταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

*Γίνεται σωρεὶ τὸ βιζάρι καὶ μετὰ
 τὸ χρινὶ καὶ τὸ χρινὶ σὺν ἑνὶ
 Μετὰ ρεμόνι καὶ βακκιά μὲ
 τὸ μισοκίττι καὶ τὸ μαφίρι*

- 8) "Α λ λ α ἔθ ι μ α προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *δεν διαφύχουν*

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

Ο δὲ μακάριος Ἰησοῦς ὃς ἐζήτει καὶ ἐθαύ-
νε τὸ δέμας τοῦ νεκροῦ μετὰ τὸ μίβο-
ναι καὶ τὸ παθεῖν (μίσοναι γὰρ ὁμοφρο-
νία 12)

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιότικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) *0,001, 1/2, 1, 2, 5, 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000*

η Μ. ΒΟΚΙΖΕ (ψυχογραφία 12)

2) καρτέλ (τό 'ότιο μέ τό μι βολιάν

8 παύζια ένα υπό γούρμιο.

№ 20 30 х 216 грамма

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ἐκφορμηνεὶ ἐν τοῦ.....

ἀπό μὲν καὶ εἰς εἰς κἀρεκερες

- 29 —

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; *ἐν τῷ ἀκερῶνι καὶ
τῷ μέρῳ τοῦ ἐφυλάττοτο ἐξέ-
μηλο (ἀέμει) ἀμπελεκός*

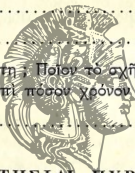
- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
θερισμοῦ ἀπὸ τούς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

*ἀερίνκο μετὰ τῷ ἀκέρῳ καὶ
καὶ ἐξελύριον τὸ πρὸ σπόρου
μετὰ τὸν καρδίνον (καρδίνισμα)
ἢ τὸν καρδίνον ἀρ 15*

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πού φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον ἀκρόν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ...

Δ'. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
γέννων, ἑσπέρης 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρης τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

*τὸ ἀναμμα τῆς φωτιᾶς γίνεται ἐν
ἐξελύριον τοῦ σπόρου ἐξελύριον τῆς
καυμὲ ἀπὸ ἐκκαρδίνον τῆς Παρασκευῆς
ἐπὶ τῆς ἐκκαρδίνου*

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

*ἐν τῷ ἀκέρῳ καὶ τῷ μέρῳ καὶ
ἐν τῷ σπόρῳ τῆς ἡμέρας εἰς τὸν ἀκέρῳ
τοῦ σπόρου*

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοὶ ἀνάπτουν τὴν πυρὰν παῖδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος ; ...
ἡ φωτιά τοῦ "ἡ δάμνη τοῦ βασιλεὺς ἰσχυρῆς
μεταίε δε καταφύουα
τὴν ἐνδύουν τὸ παιδί

2) Ποῖος ἢ ποιοὶ συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυρὰν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος ;

πρὸ τοῦ δά' τοι καὶ παιδία κυριως
πρὸ τῶν

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

τὰ παιδία καὶ δάμνη μετ' ἑνα αἰσινί
μαί τὸ καὶ καὶ κρυφῶς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυρὰν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, εὐχαι, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ... τὰ παιδία φέρε

φέρουν τὸ κρύψαντα θραῦ καὶ δέξονται
μέ αἰσινί καὶ κρύβουν ἑνα πῶρο
αὐτὸν αὐτὴ καί τὸ θύσονται φωνά
καὶ οὖν ὅρα μαζί τοῦτο καὶ
καταφύουα (φωτιά)

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

τὰ παιδία πηδῶν πᾶσι ἀπὸ τῆς φω-
τιάς οἱ ὅτιμα σκαρὰ κρυφῶς
φορῶν

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Εἰς φωτὲς αὐτῆς Μ. Παρασκευῆς σκῆν
ἐκμερῆς τὰς ἀνδρῶν καὶ τῶν Μαρτυ-
ρῶν τὸν θυμὸν βάζουν τῇ τ. Μαρτίου
εἰς τοὺς δαμνυζιδίου θυμὸς καὶ κωνὴ κλωνί.

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) ...

ὁ Ἰούδας ὁ ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα καὶ
ὁ δούλος Ἰούδας οἱ νέοι τοῦ
βασιλεὺς φωτὸς καὶ καὶ τῶν.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ὁ Ἰούδας γίνεται εἰς τὴν ἀνάστασιν καὶ
ἐκμερῆς τῆς ἀνάστασιν καὶ τῶν Μαρτυ-
ρῶν τὸν θυμὸν βάζουν τῇ τ. Μαρτίου
εἰς τοὺς δαμνυζιδίου θυμὸς καὶ κωνὴ κλωνί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1

24 ввора

4 ὁ κατακαίρι, ὁ μικροὶ δὲ τοῦ αὐτοῦ τοῦ πατρὸς
τοῦ μεγαλοῦ δὲ ἐκείνου τοῦ δοκονοῦ, τοῦ ἀνα-
κτοῦ καὶ ἄλλους δάμνους. Καὶ οὖν δὲ τὸ
φυωνίον δὲ τὸ αὐτὸ ἐξ ἑκτὸς ἀρχῆς. Κατὰ τὴν
ἐκδοχὴν τὴν αὐτοῦ ἢ γυναικὸς τοῦ μικροῦ δὲ δια-
γέειν τὸ αὐτὸ ἀπὸ τὸν πατρὸν τὸν (μικρογραφία
16) καὶ δὲ τὸ αὐτὸ ἐκείνου τὸ δίδου.

[illegible]

Ο περιεχόμεν.

[illegible]

μνουν τό αχρουνί & κακόων τὰ χροονιά
 ο άντρας τὰ δένε βέ δυνόγια τρηόμασανώνας
 ομνοί, γυγαριές καί «άροάχνες» (ροδοάχνες)
 γιά βωάχρους. Τά χροονιά τὰ κροβατούν οτ
 γυνάικες καί τὰ παιδιά. Άφού δεδούν τὰ
 δυνόγια τὰ φορλώνουν βωά τωα καί τὰ με-
 ταφέρουν βωά άρώνι. Τά μεταφορά κίν κα-
 νουν τὰ παιδιά. (Εν κί παιδιάς τρεκα μέ δυνόγια
 μηχανή 1960) Άζωνιόμο

Ο άζωνιόμο γίνεται τον τούτο τὸ άζωνιόμο,
 τὸ άρώνι είναι πωμάμνο αροχρητό μέ ένα
 σάβλο σὸ πύργο άρώνι (φωτογραφία 10)
 Πρῶτα τὸ καθάριζον κινά καί τὸ βου-
 πίζουν μέ τὸ «δικτάρο» (βωά βουόπας)
 [φωτογραφία 14 άρ. 14]
 κατόπιν ρίχνουν τὰ βωά τὰ πύργο σὸ βωά
 δυνόγια καί φέρνουν τὰ τωα: βόδια, άρῶνα, γαι-
 λούρια, ήμιόνους. Τά δένον βωά τὸ τωα μέ
 ένα βωονί τὸ ένα κρονα' σὸ άρῶνα καί τὸ
 βωονί τὸ δένουν βωά βωά.

Ένα βωονί ή γυνίκα κινά καί τωα τὰ
 βωά τὰ ρίχνουν γύρω-γύρω καί μέ τὰ
 βωά τὰ κροβατούν τὰ βωά τωα. Ότα ρέχουν
 έξω καί φέρνουν μέτα σὸ άρῶνα-οτ γυνή
 μέ τὸ κροβατῶ (φωτογραφίες 14, 18)
 γίνεται τὸ «κροβατῶ».

Μετά ρίχνουν καί άρῶνα κροβατῶ (βωά)
 μέτα τὰ βωά τωα καί μέτα άρῶνα μέτα
 4-5.

Όταν άζωνιόμο γίνεται ένα σάβλο άρῶνα

και παρὸς και ἀρκίσει τὸ ξεκρίσμα
τοῦ γίνεσαι με' τὸ ἀρκίσι » (φωτογρ: 18 ἀρ. 2)

Μετά τὸ ξεκρίσμα γίνεσαι ὁ κυριεμένος τοῦ
πατρὸς σου καὶ κόπυλα με' τὸ ἀρεμόνε »
(φωτογραφία 13).

Ἐξος τὸ βάσαν σου βασιλιά με' τὸ μίβο-
μίζε (φωτογραφία 12) καὶ τὸ μεταφέρουν
στο σπίτι καὶ τὸ πλάνουν οὕς « ἄρεν 7 ε 5 »
(ἔτος τὸ 1952 γίνεσαι με' ἀνωρισμένης γιγ-
γανεί)

Πυραί

13) ἔως 23 ἡμέρας τὸ βράδυ γίνεσαι ἡ παρα-
φύνα τοῦ τῆς Γίδνης καὶ παραφανίση
τὰ παιδιά μαζέουν ἄλλα ἐγρὰ παρα-
δο μίση ἀρενά καὶ βένου καὶ τὸ
φάρμα καὶ τὸ βράδυ καὶ μαζέουν τὸ φάρ-
μα καὶ ἀνάβουν καὶ καὶ τὸ καὶ παραφύνα
τοῦ τὰ παιδιά πηδούνη πορρὶς φορὲς
πορρὶς ἀπὸ τῆς φωτιάς ξεμυνίζοντας. Ψήνουν
καὶ βιόρδα καὶ ἐρῶνε μὰ νὰ μὴ τοῦ ἀνά-
νη τὸ κερνύ » ἔως ἡ ἔτονο **βίβα**.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

2) Γίνεσαι οὕτ' η. Παραμυνη τὸ βράδυ δουλεύει
τὸ φάρμα. ὅλην αὐτὴ τῆς ἐμυνησας ἔχουν μαζέει
τὰ παιδιά κουτβούρες (μορμὸν δένδρων) ἀπὸ
τὴς προηγουμένης ἡμέρας καὶ τὴς ἀνάβουν τὸ
ἀνάμνηση γαίνεσαι καὶ φωτιάς ὅσον ξεβλαπτό-
σαν ὁ Πέτρος δὲν ἤρνηθη τὸν 1/4600.
Καὶ νομομαρὰ παίρνει κάρβουνα εἰς σπῆς γιὰ
νὰ κρυφύδουν » ὅσα τὰ παλιά ».
Ἡ συζυγὴ τοῦ ὁ γίγμο ὅπου ἔχενεγο

4
ὑπὸ τοῦ διδασκάλου Βορέου Ἰωάννου καὶ
τῶν ἀναφορῶν ἐδόθησαν ὑπὸ τοῦ κυρίου
ἀρχιεπισκόπου Μιχαὴλ Μιχαήλ ἐτῶν 80.
(φωτογραφία 1)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἱερωτάτος Ρόδου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

①

1

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

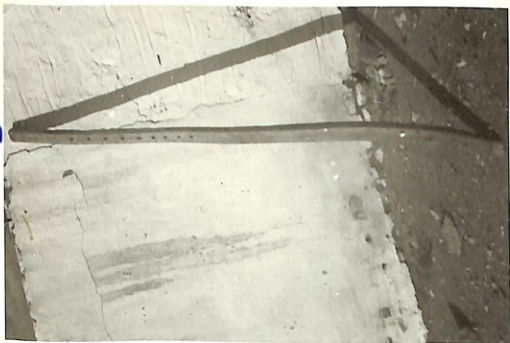

ΑΘΗΝΩΝ

②

2

3

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5

6

AKAΔHMIA ΠΟΤΑ ACHNΩN

7

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

9

9-

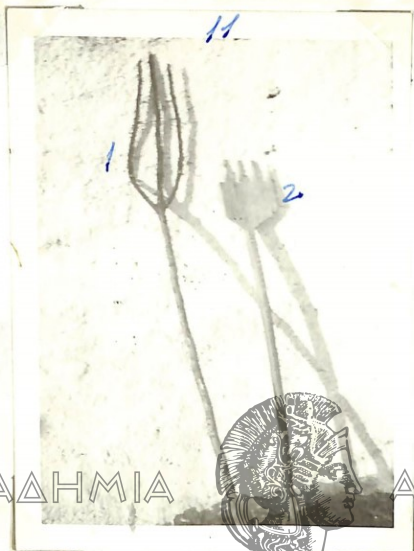
AKAΔHMIA ΔΟΗΝΩΝ

10-

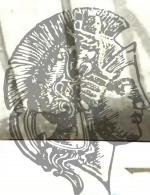

01

-11-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

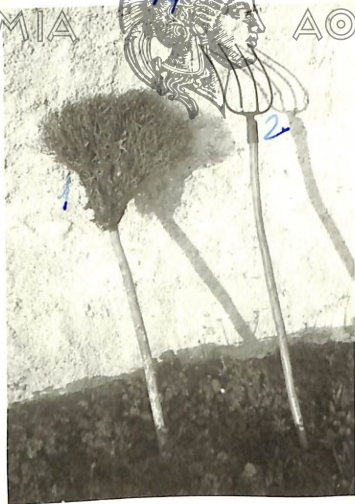
-12-

13

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(15)

15

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Χαρακτήρ πορτι-
νός 20. 6. 1900
πὸς 6. 7. 1900

Χωριή
Μεταφέρουσα
το Ξύλον

17

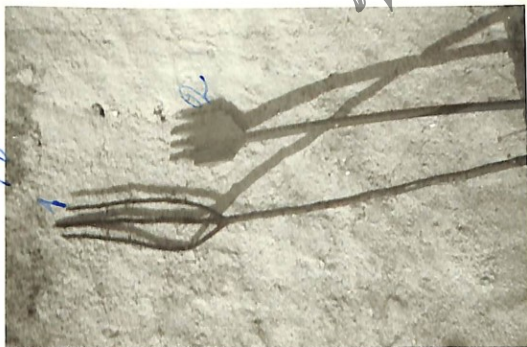
Χωριή Μεταφέρουσα
το Ξύλον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

18

1) Εξοδισμός
2) Χρυσή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ